

SENTÈNCIA

En nom del Poble Andorrà.-

A la vila d'Andorra la Vella, a 15 de maig de 2008

Reunida la Sala Civil del M.I. Tribunal Superior de Justícia d'Andorra, sota la presidència del M I. Sr. Jean Louis VUILLEMIN, i els magistrats M.I. Sr. Joan Manel ABRIL CAMPOY i M.I. Sra. Eulàlia AMAT LLARI, ha adoptat la resolució següent:

ANTECEDENTS DE FET

I.- La representació processal de la companyia d'assegurances "C. SA" va formular demanda contra la Sra. M.A.A. en reclamació de la suma de 18.000 euros, més interessos i costes. Argumentava la demandant que en data 10 de desembre del 2004 el cotxe assegurat per la defenent, conduït pel seu fill el Sr. C.Z.A., va patir un accident que el va afectar i també va afectar a tercers i que, atesa la responsabilitat del Sr. C.Z.A. en la producció del sinistre, la seva mandant va pagar als tercers els danys que aquests van patir i a la defenent el valor de nou del vehicle, però que posteriorment va comprovar que el Sr. C.Z.A. conduïa en el moment de produir-se l'accident sota els efectes de l'alcohol. Per aquestes raons, i tenint en compte que aquest supòsit es trobava expressament exclòs de la cobertura de la pòlissa que vinculava a les parts, reclamava a la defenent la suma que la seva mandant li havia pagat indegudament.

II.- En data 1 de febrer del 2006 la representació processal de la Sra. M.A.A. va formular excepció dilatòria de manca de legitimació activa, passiva i defecte en la forma de proposar la demanda, excepcions que van ser contestades per la representació processal de

TRIBUNAL SUPERIOR DE JUSTÍCIA
Sala Civil

la part agent en data 1 de març del 2006 i que van ser desestimades per l'Aute de l'Hble. Tribunal de Batlles de data 3 de maig del 2006.

III.- Havent estat denegada l'admissió a tràmit del recurs d'apel·lació contra l'esmentat Aute, la representació processal de la Sra. M.A.A. va formular demanda reiterant les excepcions que havia formulat anteriorment i va oposar a més l'excepció de litisconsorci passiu necessari, en quan entenia precisa la concurrència del Sr. C.Z.A. com a codefenent en el procediment. Pel que fa al fons de la demanda, va argumentar que la part agent no es podia emparar en l'article 100.4 del condicionat general de l'assegurança multirisc, en virtut de la qual quedaven exclosos de cobertura els fets que es produïssin quan el conductor es trobés en estat d'embriaguesa o sota la influència de drogues o estupefaents, que ella no havia ocultat que el conductor havia donat positiu en la prova d'alcoholèmia, que la companyia asseguradora només tindria acció directa contra el conductor del vehicle per tal de recuperar la suma pagada i no pas contra la defenent i que l'actuació de la part agent era contradictòria amb la teoria dels actes propis. Per aquests motius, sol·licitava que es desestimés la demanda i s'imposessin les costes a l'adversa.

IV.- La part agent va contestar a l'excepció formulada oposant-se a ella i ambdues parts van formular oportunament els seus escrits de rèplica i dúplica, i posteriorment de conclusions, reiterant els seus arguments i oposant-se als de l'adversa.

V.- L'Hble. Tribunal de Batlles va dictar Sentència en data 17 d'octubre del 2007 estimant íntegrament la demanda formulada per "C. SA" i condemnant a la Sra. M.A.A. a pagar a l'agent la suma de 18.000 euros, més interessos i costes.

VI.- Contra l'esmentada resolució formula recurs d'apel·lació la representació processal de la Sra. M.A.A. i, pels arguments recollits a les seves conclusions, demana la seva revocació i la desestimació íntegra de la demanda.

TRIBUNAL SUPERIOR DE JUSTÍCIA
Sala Civil

Ha actuat com a magistrat ponent la M.I. Sra. Eulàlia AMAT LLARI.

FONAMENTS DE DRET

I.- Ha quedat acreditat a les actuacions que el dia 11 de desembre del 2004 quan el Sr. C.Z.A. conduïa el vehicle marca Nissan matrícula G**** AND pel Passeig de Fernando el Católico en direcció al centre de la ciutat de Saragossa (Espanya) va col·lisionar amb altres vehicles en no respectar la senyal del semàfor que l'afectava, produint danys a tercers i al vehicle que conduïa, propietat de la seva germana V.Z.A. i assegurat per la companyia "C. SA" mitjançant una pòlissa de la que era prenedora la seva mare, la Sra. M.A.A.. Com a conseqüència d'aquests fets la companyia asseguradora va pagar a tercers els danys que havien patit arrel del sinistre i a la Sra. M.A.A. el valor de nou del vehicle assegurat amb un import de 18.000 euros. S'ha provat igualment que en el moment de l'accident es va fer al conductor la prova d'alcoholèmia amb un resultat de 0.43 i 0.41 ml. per aire espirat i, per aquesta raó, la part agent va formular la demanda que dóna inici al present procediment reclamant la quantitat pagada a la defenent per entendre que no se li havia comunicat que el conductor del vehicle havia donat positiu en la prova d'alcoholèmia en el moment de produir-se el sinistre i que, en aquest cas, quedava exclosa la cobertura de la pòlissa.

II.- El primer motiu del recurs contra de la decisió de la Sentència d'instància es fonamenta en quatre greuges diferents.

En primer lloc defensa la recurrent que l'article 100 a) 4. de les Condicions Generals de la pòlissa que vinculava a les parts s'ha d'interpretar en cas de dubte en benefici del consumidor, en virtut del que disposen els articles 22 de la Llei de 31 de juliol 1985 de Protecció dels Consumidors i 3.2 de la Llei reguladora de l'Actuació de les Companyies d'Assegurances al Principat de 11 de maig del 1989. Malgrat és cert que els contractes d'assegurança s'han de qualificar com contractes d'adhesió, ja que les seves clàusules venen redactades unilateralment per la companyia asseguradora

TRIBUNAL SUPERIOR DE JUSTÍCIA
Sala Civil

sense que l'assegurat pugui modificar-les si vol gaudir dels serveis que se li ofereixen i que, en virtut del principi *contra proferentur* recollit al Digest 45,1,99 i de la protecció que cal atorgar al consumidor, s'han d'interpretar en benefici d'aquest, en el cas present la clàusula d'exclusió en la que es fonamenta la demanda és clara i no ofereix cap dubte interpretatiu, de tal manera que sols es pot entendre en el sentit de que s'exclou la cobertura de la pòlissa si el conductor del vehicle causant del sinistre supera les disposicions legals vigents en matèria de consum d'alcohol en el moment de produir-se aquest, com és el cas.

Argumenta igualment la recurrent que si bé és cert que s'ha acreditat que el Sr. C.Z.A. va donar positiu en la prova d'alcoholèmia, d'aquesta va resultar que el contingut d'alcohol en la seva sang era de 0.43 i 0.41 mg/l d'alcohol per litre d'aire espirat, resultat que supera els límits legals a Espanya, però no pas a Andorra a on es considera estat d'embriaguesa quan el contingut en sang és superior a 0.80 mg/l. No obstant, s'ha d'entendre que els límits d'alcohol en sang a tenir en compte en cada cas són els legals al lloc a on es produeix el sinistre, igual que en cas de condemna penal cal tenir en compte la que es dicti en el lloc de producció de l'accident en virtut del criteri territorial en el qual es fonamenten les normes penals i les administratives.

D'altra banda, manifesta la recurrent que, en tot cas, la Sentència penal que es va dictar a Espanya va concloure que no s'havia acreditat que l'estat d'embriaguesa del conductor hagués estat la causa determinant del sinistre, raó per la qual considera que no és procedent la exclusió que al·lega la part agent, però, si bé els dubtes sobre la relació de causalitat entre el consum d'alcohol del conductor i el sinistre que va ocasionar que va apreciar aquesta resolució poden ser rellevants a efectes penals, als efectes de la exclusió de la cobertura de la pòlissa és suficient que en el moment de produir-se la col·lisió s'hagués acreditat aquest consum excessiu i en el cas present això es manifestava en la dada objectiva assenyalada i en l'olor a alcohol i la coordinació lenta dels moviments del Sr. C.Z.A. que van detectar els agents que van redactar el corresponent atestat. Atesa aquesta constatació, cal considerar que el consum excessiu d'alcohol limita, redueix o afecta els reflexos i explica, potser entre

TRIBUNAL SUPERIOR DE JUSTÍCIA
Sala Civil

altres circumstàncies, que el conductor del vehicle no s'adonés de que el semàfor que l'afectava estava en vermell, de tal manera que la seva actitud negligent feia més probable la producció del sinistre i explica l'exclusió de cobertura que es recull a la pòlissa.

Dins del mateix motiu, al·lega igualment la recurrent que la part agent ha frustrat les expectatives de la defenent i ha anat contra els seus propis actes, ja que, havent-li pagat el valor de nou del vehicle, ara li reclama que se li retorni la suma lliurada i ha conculcat el dret a la jurisdicció de la defenent, ja que la seva causa no ha estat vista equitativament. Tampoc aquest argument es pot estimar, ja que, atès que en la comunicació del sinistre per part de la Sra. M.A.A. no constava que el conductor del vehicle hagués donat positiu en la prova d'alcoholèmia, és raonable que la companyia confiés en les manifestacions de la prenedora de l'assegurança i pagués la suma procedent i també ho és que, en conèixer les circumstàncies del sinistre, reclamés la suma que entenia pagada indegudament, sense que per aquest motiu es frustrin unes expectatives de la Sra. M.A.A. que mai hauria hagut de mantenir, ni es pugui dir que la part agent hagi actuat contra els seus propis actes, sinó en virtut de fonaments diferents, ni tampoc es pugui argumentar que l'Hble. Batlle al estimar-ho així hagi incorregut en cap vulneració dels drets fonamentals de la defenent, ni hagi actuat en contra dels criteris d'equitat.

III.- Com a segon motiu del recurs la part recurrent dóna per reproduïts tots els que consten als seus escrits al llarg dels procediments principal i incidental, interessant la seva reproducció i aquesta al·legació per referència no pot ser admesa, ja que, una cosa és que certs arguments es donin per reproduïts, i un altre que es donin per reproduïts els motius de la oposició a la demanda. D'altra banda, és reiterada la jurisprudència d'aquesta Sala en el sentit que els motius que fonamenten el recurs no poden ser aquells ja estudiats i desestimats per la Sentència que es recorre, ja que, en tot cas, el recurrent ha de posar de relleu per quines raons estima que aquests motius s'han desestimat incorrectament, cosa que evidentment no fa la part recurrent al fer una remissió genèrica a allò que ja havia al·legat.

TRIBUNAL SUPERIOR DE JUSTÍCIA
Sala Civil

IV.- En el tercer motiu del recurs reitera la recurrent la procedència d'estimar l'excepció de litisconsorci passiu necessari al·legada en el seu moment, ja que estima que la demandant s'hauria d'haver dirigit contra el conductor del vehicle que va patir l'accident o que, en tot cas, aquest també hauria d'haver estat demandat. Malgrat els arguments de la recurrent tampoc aquest motiu es pot estimar, ja que en aquest procediment la part agent reclama a la seva assegurada la suma que, segons el seu parer, li va pagar indegudament i, per tant, aquesta reclamació sols es podia dirigir contra aquella persona que va resultar beneficiada pel pagament. Pel contrari, el Sr. C.Z.A. no va rebre cap quantitat de la part agent, ni pot sortir perjudicat de la condemna a retornar-la. Altre cosa seria si la companyia pretengués recuperar allò que va pagar a tercers pels danys que aquests van patir com a conseqüència de l'accident, cosa que no fa en el present procediment, ja que llavors sí que s'hauria de dirigir contra aquell que el va causar.

V.- Pel que fa a les costes que la Sentència recorreguda imposa a la defenent, tant en virtut del principi del venciment objectiu, com pel fet que no s'estima cap mena de temeritat en la reclamació de la part agent, cal confirmar la decisió de la Sentència d'instància també en aquest punt.

VI.- Per últim, en virtut del primer altressí la recurrent reproduïx les excepcions formulades en la instància de manca de legitimació activa, passiva i defecte en la forma de proposar la demanda, argumentant que la Sentència recorreguda les desestima per dues qüestions de fons en contra del criteri que s'exposa en el primer considerant de la mateixa resolució, de tal manera que, segons el seu parer, l'Hble. Batlle incorre en greus incoherències i contradiccions internes en els seus raonaments jurídics. En contra dels arguments de la recurrent cal posar de relleu que l'Aute de l'Hble. Tribunal de Batlles de 3 de maig del 2006 fonamenta la desestimació de l'excepció de defecte legal en la forma de proposar la demanda en el fet que aquest defecte no s'ha acreditat i que, en tot cas, l'excepció que en realitat es formula és la de manca de legitimació activa. Pel que fa a les excepcions de manca de legitimació activa i passiva oposades, argumenta l'esmentat Aute que

TRIBUNAL SUPERIOR DE JUSTÍCIA
Sala Civil

en el cas present concorre la idoneïtat de la part agent per obtenir una sentència favorable que pressuposa la capacitat específica per fer valdré un dret i també la legitimació passiva, ja que la demanda es dirigeix contra la persona que ha de ser subjecte passiu de la pretensió i, per tal d'arribar a aquestes conclusions cal tenir en compte l'objecte del litigi i examinar el seu fons.

VII.- En el mateix altressí segueix argumentant el recurrent que la part agent podia dirigir-se contra el conductor del vehicle per tal de reclamar-li la suma pagada, però no contra el prenedor de l'assegurança, però, com hem posat de relleu anteriorment, el que es reclama no és la suma pagada a tercers, sinó allò indegudament pagat a la Sra. M.A.A. que sols a ella se li pot reclamar, de tal manera que no es pot defensar que la Sentència recorreguda arriba a conseqüències absurdes. Tampoc es pot afirmar que la resolució recorreguda es fonamenta en raonaments mancats de prova, al no haver-se acreditat, segons la recurrent, que la Sra. M.A.A. no comunicués a la part agent que el conductor del vehicle va donar positiu en la prova d'alcoholèmia, ja que és evident que a la declaració amistosa del sinistre no es fa constar aquesta circumstància, la mateixa defenent argumenta que no ho va dir perquè no ho sabia i la part agent paga els danys del vehicle sense estimar la procedència d'excloure la cobertura del sinistre. D'altra banda, amb independència de la possible manca de responsabilitat de la defenent per aquest fet, es reclama la suma abonada per ser indegut el seu pagament atès el desconeixement per part de la companyia de les circumstàncies del sinistre i no pas per dol de la prenedora de l'assegurança. Tampoc es pot estimar l'argument de la recurrent de que s'ha vulnerat el seu dret a la igualtat d'armes processals, el seu dret de defensa i el seu dret a una decisió equitativa, quan aquesta ha pogut defensar en el curs del procediment tots els arguments que ha estimat procedents per tal de rebatre les peticions de l'adversa.

VIII.- Per últim, al·lega la recurrent que la Sentència d'instància ha incorregut en incongruència omissiva per quan no s'ha pronunciat sobre la pretensió de la part defenent en el sentit d'entendre legitimada passivament en aquest procediment la societat "T. SA". No obstant, aquesta societat és, d'acord amb el que es

TRIBUNAL SUPERIOR DE JUSTÍCIA
Sala Civil

recull al document que consta al foli 84, la delegada de "C. SA" al Principat i és evident que qui pot exercitar l'acció de repetició de la suma pagada és l'entitat que l'ha pagat i aquella amb la qual la defenent havia contractat l'assegurança, mentre que l'entitat delegada d'aquesta al Principat sols podria actuar en tot cas en el seu nom.

IX.- En desestimar-se el recurs procedeix imposar les costes del mateix a la part recurrent de conformitat amb el que disposa el Codi 7,51,5.

Vistos la legislació vigent i els Usos i Costums aplicables al present cas,

La Sala Civil del M.I. Tribunal Superior de Justícia d'Andorra,

DECIDEIX

DESESTIMAR el recurs d'apel·lació interposat per la representació processal de la Sra. M.A.A. contra la Sentència dictada per l'Hble. Tribunal de Batlles en data 17 d'octubre del 2007 que CONFIRMEM íntegrament, imposant les costes d'aquesta alçada a la part recurrent.

Així per aquesta nostra resolució, de la qual en serà tramés testimoni a l'Hble. President de la Batllia, per al seu coneixement i als efectes escaients, definitivament jutjant, ho pronunciem, manem i signem.-